

پیشرفت علمی با سرعت بالا سیاست راهبردی نظام است

سخنان رهبر معظم انقلاب در جمع نخبگان جوان

به سنت هر ساله، بیش از هزار نخبه جوان و برتر دانشگاهی حاضر در هفتمین همایش ملی نخبگان جوان، صبح چهارشنبه هفدهم مهر ۱۳۹۲ در دیدار دوساعته با حضرت آیتالله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، به بیان دیدگاه‌ها و دغدغه‌های خود پرداختند و سپس از سخنان ایشان بهره گرفتند.

در ابتدای این جلسه، آقایان محمدحسین نورانیان (دارنده مدال نقره المپیاد و دانشجوی دکتری برق دانشگاه خواجه‌نصیر)، محمدحسین دهقانی فیروزآبادی (نفر برتر کنکور ۸۱ و استاد مدعو)، حمیدرضا لورک‌آقا (برگزیده المپیاد دانش‌آموزی و دانشجوی مهندسی هوا فضا)، حسین پیرحسین‌لو (نفر برتر کنکور ۸۸ و دانشجوی مهندسی برق دانشگاه شریف)، علی رجب‌لو (دانشجوی دکتری مکانیک دانشگاه تهران)، حجت‌الاسلام حسین جمال‌زاده (رتبه اول المپیاد دانشجویی و دانشجوی علوم و حدیث دانشگاه علوم اسلامی رضوی)، محمدمسعود عندلیب (نفر برتر آزمون سراسری ۸۶ و دانشجوی دکتری پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران) و خانم‌ها مدینه کرمی (رتبه اول المپیاد دانشجویی و دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز) و فرحناز فهیمی‌پور (دانشجوی دکتری دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران) به تبیین دیدگاه‌های خود در زمینه‌های علمی و دانشگاهی پرداختند.

از مهم‌ترین نکاتی که این نخبگان بر آنها تأکید کردند، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- لزوم تجدید ساختار در سازمان‌های مرتبط با پژوهش
- چابک‌سازی مراکز تحقیقاتی
- اهمیت نگاه واقع‌گرا و صحیح به مقوله پژوهش و شرکت‌های دانش‌بنیان
- ایجاد بانک اطلاعاتی جامع از نخبگان و طرح‌های تحقیقاتی آنها
- انتقاد از پذیرش بیش از نیاز دانشجو در مقاطع تحصیلات تکمیلی
- ایجاد پژوهشکده‌های فرهنگی و هنری معتبر برای پژوهش بر اساس نیازهای جامعه
- ضرورت تغییر رویکرد فعلی دانشگاهی نسبت به زبان و ادبیات فارسی
- رفع موانع و مشکلات اداری و غیراداری برای بازگشت بیشتر فارغ‌التحصیلان خارج از کشور
- انتقاد از موازی‌کاری و نبود هماهنگی میان نخبگان به دلیل ضعف در کار گروهی

- پیشنهاد تشکیل شوراهای تخصصی زیر نظر بنیاد ملی نخبگان به منظور برقراری ارتباط میان نخبگان
 - اهمیت بهبود فضای کسب و کار و ترویج فرهنگ تولید و ثروت از طریق علم
 - پیشنهاد تشکیل شبکه ارتباطاتی جوانان نخبه جهان اسلام
 - ابراز نگرانی از بالا رفتن سن کار مولد
 - شروع کارآموزی از دوره دبیرستان برای اصلاح فرهنگ کار
 - کاهش حجم دروس غیر سودمند و افزایش دروس کاربردی
 - لزوم اجرای کامل قانون شرکت‌های دانش‌بنیان
 - اولویت‌بندی حرکت علمی بر اساس نقشه جامع علمی کشور
 - پیامدهای منفی کوچ علمی از علوم پایه و مهندسی به علوم انسانی
 - نگرانی از شیوع پدیده نامبارک سیاسی‌کاری در علوم انسانی
 - انتقاد از انحصار و ناکارآمدی برخی از بخش‌های دولتی
 - لزوم شفاف‌سازی در نظام سلامت و پایش دائم عملکرد متصدیان و مجریان بخش‌های دولتی
- پس از سخنان کوتاه و موجز نخبگان، رهبر معظم انقلاب بیاناتی بدین شرح ایراد فرمودند:

بسم الله الرحمن الرحيم

طبق معمول، دیدار شما جوانان عزیز برای من بسیار شیرین، بسیار الهام‌بخش و غالباً زمینه اقدام و عمل در سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌ها است. آن چیزهایی هم که دوستان در سخنرانی‌هایشان گفتند، غالباً مطالب پُر مغز و قابل توجهی بود؛ من امروز یادداشت نکردم، چون تصمیم داشتم که نوشته‌ها را یکی یکی بگیرم. ان شاء الله در دفتر ما - دوستان می‌شنوند؛ همین حالا می‌گویم - پیشنهادها را جمع کنند، تفکیک کنند؛ بعضی برای خود ما لازم است که مورد توجه قرار بگیرد و ان شاء الله به آنها توجه می‌شود، بعضی هم بایستی به دستگاه‌های گوناگون تذکر داده بشود، یا ابلاغ بشود، یا پیشنهاد بشود. برخی از نکات هم دوستان گفتند که توضیح لازم دارد، یعنی برای من نکته روشن نشد. مثلاً یکی از دوستان اشاره کردند که نقشه دانش تهیه بشود. من نفهمیدم که آیا غیر از نقشه جامع علمی - که مدت‌ها روی آن کار شده و سند آن تهیه شده و ابلاغ شده - چیز دیگری مورد نظر است؟ که اگر این است، باید توضیح بدهند. دوستان، ممکن است مواردی لازم باشد توضیح بدهند، که شاید حالا از طرف دفتر ما سؤال بشود و پاسخ بگیرند.

شما مهندسان پیشرفت آینده کشورید

شماها نخبگان عزیز، چه شما که اینجا حضور دارید، چه نخبگان بی‌شماری که بحمدالله در سرتاسر کشور هستند و به هر دلیلی حالا در این جلسه حضور ندارند، در هر رشته‌ای که تحصیل می‌کنید و تحقیق می‌کنید و کار می‌کنید - چه علوم انسانی، چه علوم فنی، چه علوم پایه، چه علوم

پزشکی و علوم مربوط به سلامت، و هر بخش دیگری که مشغول کار هستید - همه‌تان در واقع مهندسان پیشرفت آینده کشورید؛ شما هستید که دارید آینده کشورتان و آینده ایران عزیز را طراحی می‌کنید و ان‌شاءالله اگر با عزم جزم و همت والا و عمل پیگیر این را دنبال بکنید، به نتیجه خواهید رساند و ایران آینده را شماها خواهید ساخت. نکته‌ای که من می‌توانم به شما عرض بکنم این است که بدانید: سیاست «پیشرفت علمی با شتاب بالا» یک سیاست بنیادی برای نظام است. مجموعه مغز متفکر دستگاه کشور به این نتیجه رسیده است که گذر از دشواری‌ها، عبور از خطرگاه‌ها و لغزشگاه‌ها در ایران اسلامی، اگر به دو سه رکن و مقدمه نیاز داشته باشد، یکی، پیشرفت علمی است. این یک سیاست بنیادی است، از حدود ده دوازده سال پیش این سیاست دارد دنبال می‌شود. دولت‌های مختلف، مسئولان گوناگون، عناصر ذی‌ربط، خود جوان‌ها و نخبه‌ها، در این زمینه‌ها کار کردند، تلاش کردند و بحمدالله امروز محصول کار را که انسان نگاه می‌کند، امیدوار می‌شود. من بارها این را به جوان‌ها گفته‌ام، به مسئولین هم گفته‌ام، به شما هم حالا عرض می‌کنم: قطعاً نیروی جوان کشور ما، نیروی انسانی کشور ما، نخبگان کشور ما، قادرند به قله‌های پیشرفت همه‌جانبه، کشورشان و ملتشان را برسانند؛ این توانایی در شما هست. این را ما قبلاً - از دیگران و براساس تجربه‌های دیگران - می‌گفتیم، بتدریج برای خود ما هم تجربه شد. من بارها گفته‌ام: امروز هر کار علمی و فناوری در کشور که زیرساخت آن وجود داشته باشد، از دست‌کننده ایرانی، جوان ایرانی و نخبه ایرانی بر می‌آید؛ هیچ چیزی وجود ندارد که ما بگوییم استعداد ایرانی و نخبه ایرانی قادر به ایجاد آن، تولید آن، ساخت آن نباشد؛ مگر اینکه زیرساخت آن در کشور وجود نداشته باشد که باید آن زیرساخت را ایجاد کرد. وضع و سطح استعداد کشور ما یک چنین سطحی است. پیشرفت واقعی کشور هم جز با پیشرفت علم امکان‌پذیر نیست؛ علت اینکه گفتیم گفتمان اصلی و سیاست اصلی این است، همین است. پیشرفت واقعی جز با پیشرفت علم فراهم نخواهد شد.

پیشرفت باید «درون‌زا» باشد

بعضی از کشورها ممکن است تولیدات زیرزمینی خودشان را، نفت خودشان را، شبکه‌های نفت را، منتقل کنند به صاحبان ثروت و علم در دنیا، محصولات آنها را بخرند، یک ظاهر پیشرفتی هم ممکن است به وجود بیاید اما این پیشرفت نیست. پیشرفت آن‌وقتی است که «درون‌زا» باشد، آن‌وقتی است که متکی به استعداد درونی یک ملت باشد. وزن و اعتبار کشورها و دولت‌ها و ملت‌ها هم وابسته به همین درون‌زایی است. اگر چنانچه از درون، یک حرکتی، جهشی، رشدی به وجود آمد، به یک کشور، به یک ملت، وزن می‌دهد، اعتبار می‌دهد، ارزش می‌دهد، ابهت می‌دهد؛ اما

امروز هر کار علمی و فناوری در کشور که زیرساخت آن وجود داشته باشد، از دست جوان ایرانی و نخبه ایرانی بر می آید.

اگر چنانچه از درون نبود و دیگران آمدند، [اعتبار به دست نمی آید]. در زمان رژیم طاغوت خود فرنگی ها و غربی ها آماده بودند که برخی از کارهای مربوط به فناوری هسته ای را در کشور انجام بدهند؛ قرارداد می بستند. فرض بفرمایید نیروگاه بوشهر را که ما با این همه زحمت بعد از سال ها به دست آوردیم، بنا بود آلمان ها بسازند - [که] پولش را هم گرفتند، بالا هم کشیدند، جوابی هم ندادند بعد از انقلاب - فرض کنید یک نیروگاه هسته ای هم فلان کشور غربی بیاورد اینجا، خودش بسازد، خودش اداره کند، از برقش ما استفاده کنیم. این هیچ وزانتی برای یک ملت محسوب نمی شود؛ هیچ ارزشی به حساب نمی آید. آن وقتی اعتبار و وزانت برای یک کشور به وجود می آید که خودش توانایی از خود بروز بدهد. این توانایی وقتی در شما پیدا شد، آن وقت می توانید در شرایط برابر، از توانایی های دیگران هم استفاده کنید، همچنان که آنها از توانایی های شما استفاده خواهند کرد. درست گفتند یکی از دوستان، بدیهی است که یک کشور همه فصول و سطوح مورد نیاز در مسائل علمی و فناوری را نمی تواند خودش تهیه کند، باید از دیگران هم بگیرد؛ اما این گرفتن از دیگران به صورت دست دراز کردن به سوی دیگران نیست؛ به صورت معامله برابر و پایاپای [است]؛ علم می دهید، علم می گیرید؛ فناوری می دهید، فناوری می گیرید؛ احترامتان هم در دنیا محفوظ است. این لازم است.

ایران اسلامی، یک قدرت بزرگ ملی منطقه‌ای

من به شما جوان‌های عزیز که فرزندان انقلابید و فرزندان نظام اسلامی هستید، این را هم بگویم: دشمنی جبهه‌ای که امروز در مقابل ایران اسلامی قرار گرفته و دشمنی می‌کند، متمرکز روی همین نقطه قدرتمند شدن ایران است. نمی‌خواهند این اتفاق بیفتد. این نگاه کلان را باید در همه حوادث و قضایا - قضایای سیاسی، قضایای اقتصادی، قضایای گوناگون بین‌المللی و منطقه‌ای که مربوط به کشورتان است - همواره در نظر داشته باشید، فراموش نکنید. یک جبهه سیاسی پر قدرتی امروز در دنیا وجود دارد که نمی‌خواهد ایران اسلامی تبدیل بشود به یک کشور قدرتمند، به یک ملت قدرتمند. از اول انقلاب هم همین‌جور بود. من این را برای شما نقل بکنم: در سال ۵۷ که انقلاب اسلامی در ایران به وجود آمد و آن غوغای عظیم را در دنیا به راه انداخت، یک عده از نخبگان درجه یک سیاسی غرب - مثل کیسینجر، مثل هانتینگتون، مثل ژوزف نای، این چهره‌های برجسته نخبه سیاسی آمریکا و اروپا - یک سلسله مقالاتی را در همان اوایل انقلاب، در طول یک مدتی منتشر کردند؛ مضمون این مقالات و نوشته‌ها هشدار به دستگاه سیاسی غرب - به نظام سیاسی غرب، دولت‌های غربی - بود؛ به آنها هشدار می‌دادند، می‌گفتند، این انقلابی که در ایران اتفاق افتاده، به معنای تغییر یک هیئت حاکمه و جابه‌جایی هیئت‌های حاکمه فقط نیست، این به معنای ظهور یک قدرت جدیدی است در منطقه به قول آنها خاورمیانه - که بنده این تعبیر را به هیچ وجه دوست ندارم - و به قول ما در منطقه غرب آسیا؛ یک قدرت جدیدی دارد ظهور می‌کند که ممکن است از لحاظ تکنولوژی و علم به پای قدرت‌های غربی نرسد، اما از لحاظ نفوذ سیاسی و قدرت تصرف در فضای پیرامونی خود، از قدرت‌های غربی یا بالاتر است یا هم‌وزن آنها است و برای آنها چالش ایجاد خواهد کرد. این را آنها آن روز هشدار دادند، اعلام خطر کردند. این به معنای این است [که] از نظر آنها بروز و ظهور یک چنین قدرتی به معنای این بود که بساط نفوذ غرب در این منطقه حساس و ثروتمند و بسیار مهم استراتژیکی، این نقطه وصل سه قاره به یکدیگر و مرکز نفت و مرکز ثروت و مرکز کانی‌های مهم مورد نیاز بشر، که غرب اصرار داشته است همیشه بر اینجا تسلط داشته باشد - تسلط سیاسی، تسلط اقتصادی و طبعاً تسلط فرهنگی - از دست غرب خارج خواهد شد یا لاقلاً تسلطشان دچار تزلزل خواهد شد؛ این را آن روز حدس زدند و البته درست فهمیدند. امروز بعد از گذشت بیش از سه دهه، به تدریج آن کابوسی که آنها می‌دیدند، به واقعیت تبدیل شده، یعنی یک قدرت بزرگ ملی منطقه‌ای سرب‌آورده که فشارهای گوناگون اقتصادی و امنیتی و سیاسی و روانی و تبلیغاتی نتوانسته او را از پا بیندازد؛ و به عکس، او توانسته روی ملت‌های منطقه اثر بگذارد، توانسته فرهنگ عمومی اسلامی را تثبیت کند،

منتشر کند، ملت‌های منطقه را با هویت کند، احساس هویت کنند.

این حوادثی که دو سال پیش در منطقه ما پیش آمد، حوادث بسیار مهمی بود؛ می‌بینید غربی‌ها چه عکس‌العملی در مقابل آن نشان دادند. حوادث مصر، حوادث منطقه شمال آفریقا، حوادث بسیار مهمی بود؛ این بیدار شدن ملت‌ها با دست‌خالی، ایستادن در مقابل تحقیری که غرب و بخصوص آمریکا به وسیله، عمال خودشان بر آنها تحمیل کرده بودند، حادثه بسیار بزرگی بود. البته تمام نشده؛ خیال می‌کنند که آن را سرکوب کردند، به نظر ما سرکوب نشده؛ یک پیچ تاریخی بود که منطقه در حال عبور از این پیچ تاریخی است. هنوز سرنوشت آن نهایی نشده؛ خود غربی‌ها هم می‌دانند. در تفسیرهای آنها هم همین هست. هنوز نگرانند؛ نمی‌دانند در منطقه چه دارد می‌گذرد. این به برکت قیام ملت ایران و تشکیل نظام جمهوری اسلامی و به برکت انقلاب اسلامی بود که بشارت‌دهنده ظهور یک قدرت ملی عمیق مؤمن پابرجای بااستعداد روبه‌رشد و اعتلا - یک چنین قدرتی - بود.

وقفه در شتاب علمی کشور نیفتد

حالا شماها - مجموعه نخبگان در سرتاسر کشور، در هر رشته‌ای از رشته‌های علم و فناوری و پیش از اینها تحقیق، در واقع شمارگان باارزشی از افراد تشکیل دهنده این مجموعه عظیمی هستند که دارد این رسالت تاریخی را انجام می‌دهد - امروز در نوبت خودتان شانه‌هایتان را داده‌اید زیر بار یک چنین حادثه عظیمی. مهم این است که حرکت شما از دور نیفتد، مهم این است که سبکته و وقفه‌ای در وسط به‌وجود نیاید. در همه حرکات مهم اجتماعی و سیاسی و نظامی همین است؛ وقتی یک حرکتی شروع شد، وقتی یک کار بزرگ و عظیم بلندمدتی آغاز شد، نباید گذاشت در وسط آن وقفه به‌وجود بیاید. ما در دوران دفاع مقدس هم در صحنه‌های جنگ و درگیری‌های نظامی، همین را بالعیان می‌دیدیم؛ وقتی یک حرکتی شروع می‌شد، اگر از دور نمی‌افتاد آن حرکت، به پیروزی می‌رسید؛ [اما] اگر در وسط راه، عزم‌ها سست می‌شد، تردید به‌وجود می‌آمد، تنبلی عارض می‌شد و کار از دور می‌افتاد، ناکامی به دنبالش بود. نباید بگذارید این حرکت علمی پرشتاب از دور بیفتد.

البته مخاطب من، همه اطراف قضیه‌اند؛ هم شما جوان‌های عزیز که دارید کار می‌کنید، علم می‌آموزید، تحقیق می‌کنید، خودتان را از درون پرورش می‌دهید و احیاناً کارهای برجسته و جالبی هم از شما سر می‌زند - که همین حرف‌هایی که اینجا زدید، جزو همان کارها است؛ کار فقط کار فیزیکی نیست؛ ارائه کردن فکر، ارائه کردن نظر، تلاش کردن برای رسیدن به نظرات برتر، جزو بافضیلت‌ترین کارها است؛ البته باید در حد ذهنیت متوقف نماند - هم شما مخاطبید، هم

دستگاه‌های مختلف؛ وزارت علوم، وزارت بهداشت درمان و معاونت علمی.

وظیفه دستگاه‌های مسئول در تداوم کارهای گذشته

این معاونت علمی رئیس‌جمهور، بخش بسیار مهمی است، کار بسیار حساسی است - این معاونت با اصرار بنده، با دنبال‌گیری بنده در چندین سال قبل به‌وجود آمد - بعد هم بنیاد نخبگان. کسانی هم [که بودند] واقعا خدمت کردند؛ خانم سلطانخواه، آقای واعظزاده، امروز هم آقای ستاری - که ایشان فرزند شهید هم هستند - مسئول این معاونت مهم و این بنیاد مهمند. توصیه من به مسئولین معاونت علمی و بنیاد نخبگان این است که کار را باید دنبال کنید؛ کارها را از صفر شروع نکنید؛ کارهای برجسته‌ای انجام گرفته، براساس آن کارها پیش بروید؛ سعی کنید خلأها را پیدا کنید، نقایص و ضعف‌ها را پیدا کنید، آنها را جبران کنید؛ قوت‌ها را، نقاط قوت را از دست ندهید.

اهمیت زمینه‌سازی برای نوآوری علمی

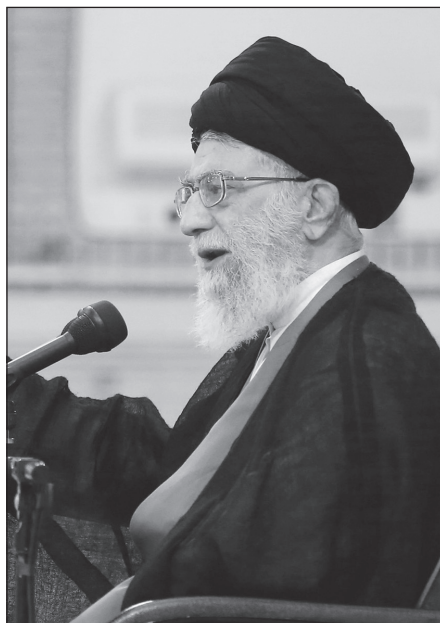
به نظر من مهم‌ترین کاری که این دو وزارت و این معاونت مهم می‌توانند انجام بدهند، این است که باید همت خود را صرف کنند برای زمینه‌سازی نوآوری علمی؛ نوآوری مهم است. این جریان نوآوری نباید متوقف بشود؛ هر قدمی باید به دنبال خود، قدم بعدی را پیش بیاورد. برای اینکه ما بتوانیم جریان نوآوری را در کشور حفظ کنیم، یک رصد دائمی لازم است؛ دائم بایستی همین مسئولین محترمی که در معاونت علمی حضور دارند، این جریان علمی در کشور را رصد کنند؛ ببینند گره‌ها کجا است، گیرهای کار کجا است، مشکلات کجا است، ناهماهنگی‌ها کجا است، آنها را برطرف کنند. شورای عالی انقلاب فرهنگی که البته به این مسائل در حد وظایف و مسئولیت‌های خودش می‌پردازد مهم است، بخش معاونت علمی هم که یک مجموعه ستادی است برای هماهنگ کردن دستگاه‌ها، و خود دستگاه‌های علمی کشور یعنی این دو وزارت، و پژوهشکده‌ها و پژوهشگاه‌ها و مراکز گوناگون علم و فناوری که مجریان کار هستند، اینها باید همه هماهنگ عمل بکنند؛ ناهماهنگی‌ها بایستی از بین برود.

لزوم حفظ شتاب رشد علمی کشور

البته رشد علمی ما امروز در مقیاس منطقه و در مقیاس جهانی خیلی خوب است. عدد مطلق رشد ما خوب است، شتاب رشد ما هم بسیار خوب است، یعنی شتاب پیشرفت خیلی بالا است؛ لکن این ملاک نیست؛ یعنی این شتاب باید محفوظ بماند. وجود شتاب رشد علمی به معنای این نیست که ما به هدف رسیدیم یا حتی به هدف نزدیک شده‌ایم؛ چون ما خیلی عقب بودیم. دنیا هم که منتظر

نمی‌مآند که ما پیش برویم، او تماشا کند. دنیا هم دارد دائما پیش می‌رود؛ البته شتاب ما بیشتر است، ما باید این شتاب را حفظ کنیم. اگر این شتاب رشد علمی حفظ شد، این امید وجود دارد که ما برسیم به قله‌ها، برسیم به خطوط مقدم؛ و همان‌طور که بارها عرض کردم، کشور ما و مراکز علمی ما برای دنیا مرجع علمی بشوند. این باید اتفاق بیفتد و ان‌شاءالله این کار خواهد شد. البته بنده تصور نمی‌کنم که حالا این کار در ظرف پنج سال و ده سال و پانزده سال انجام بگیرد؛ نه، من چند سال پیش گفتم شما پنجاه سال دیگر، چهل سال دیگر این آینده را تصویر کنید که در دنیا هر کسی بخواهد به یافته‌های تازه علمی دست پیدا کند، مجبور بشود زبان فارسی یاد بگیرد؛ همت را این قرار بدهید. کاری کنید که در دنیا دیگران محتاج دانش شما باشند، مجبور باشند زبان شما را یاد بگیرند تا به دانش شما دست پیدا کنند؛ این کار ممکن است.

مرحوم دکتر چمران - شهید چمران - یک نخبه علمی بود. حالا او مشهور شده به جنگ و شهادت و تفنگ و مانند این چیزها، لکن یک نخبه علمی برجسته بود؛ در یکی از دانشگاه‌های برجسته آمریکا هم درس می‌خواند که بعد رها کرد و آمد و در لبنان و بعد هم در کشور خودش مشغول جهاد شد. او به من می‌گفت که در دانشگاه‌های آمریکا - و بخصوص و از جمله در همان دانشگاهی که ایشان تحصیل می‌کرد - برجسته‌های درجه یک، معدود

شما پنجاه سال دیگر، چهل سال دیگر، این آینده را تصویر کنید که در دنیا هر کسی بخواهد به یافته‌های تازه علمی دست پیدا کند، مجبور بشود زبان فارسی یاد بگیرد. کاری کنید که در دنیا دیگران محتاج دانش شما باشند، مجبور باشند زبان شما را یاد بگیرند تا به دانش شما دست پیدا کنند

بودند و ایرانی‌ها در بین آنها بیشتر از همه بودند. ایرانی‌ها از متوسط استعداد جهانی بالاترند؛ این را ما از افراد دیگر هم مکرر شنیده‌ایم؛ عرض کردم حالا هم که تجربه‌ها این را نشان می‌دهد.

ارتباط منطقی صنعت و دانشگاه

نکته‌ای که من از اول روی آن تکیه کردم و هنوز هم به طور کامل تحقق پیدا نکرده، مسئله پیوند علم و صنعت، دانشگاه و صنعت، مراکز تحقیقی و صنعت است؛ که البته الان چند سال است که من می‌بینم این در زبان دانشجویها و نخبه‌ها و مسئولین هم می‌چرخد. این نکته بسیار مهمی است. ما یک مجموعه علمی داریم اینجا، یک مجموعه صنعتی داریم اینجا؛ صنعتی‌های ما تشنه دست یافتن به پیشرفت‌های علمی و تحقیقات دانشگاه‌ها و مراکز علمی ما هستند؛ دستگاه‌های علمی ما هم برای اینکه مثل این چشمه‌های جوشان، جوشش آنها ادامه پیدا کند و جریان پیدا کند، احتیاج به بازار مصرف‌کننده علم خودشان دارند؛ بین اینها رابطه منطقی و کامل وجود ندارد. اگر ما بتوانیم این رابطه صنعت و دانشگاه را، صنعت و مراکز تحقیق را، یا به معنای عام، صنعت و علم را به صورت کامل برگزار کنیم، نتیجه به این صورت خواهد بود که هم دستگاه‌های صنعتی ما رشد پیدا خواهند کرد - در حل مسائل خودشان مراجعه به دانشگاه‌ها خواهند کرد، مسائل خودشان را حل خواهند کرد و از پیشرفت‌های علمی آنها در کار صنعتی خودشان استفاده خواهند کرد - هم دانشگاه‌های ما جریان پیدا خواهند کرد؛ مثل سدی که به وجود آمده، اما شبکه‌های آبیاری نداشته باشد؛ این سد فایده‌ای ندارد. نیمی از کار سد این است که ما دیواره درست کنیم و آب پشت آن جمع کنیم، نیم عمده این است که ما شبکه‌های آبیاری به وجود بیاوریم تا آب این سد بتواند به نقاط مورد نیاز و به نقاط تشنه و زمین‌های تشنه برسد؛ این باید انجام بگیرد. البته، هم شرکت‌ها و کارخانه‌ها بایستی بیش از گذشته به مراکز علمی رجوع کنند، هم مراکز علمی باید خودشان را بیش از گذشته آماده کنند. باید هر سال شاهد صدها پروژه تحقیقاتی سفارش شده - البته سفارش‌های داخلی - در دانشگاه‌ها و مراکز علمی باشیم. امروز هم یکی از نقاطی که به نظر من خیلی نقطه ضعف است - خیلی از جوان‌ها و اساتید و مانند اینها هم گاهی می‌گویند - کار علمی به دنبال سفارش خارجی [است]، کاری نیست که کشور به آن احتیاج دارد؛ نمی‌خواهم من به طور کلی منع کنم، اما اینکه شما اینجا بنشینید کار علمی و تحقیقاتی بکنید برای نیازی که فلان دستگاه علمی دنیا یا فناوری دنیا پیدا کرده و با قیمت ارزان این را از شما می‌گیرد، این هنر نیست؛ باید نگاه کنید ببینید نیاز داخلی چیست، این کار تحقیقاتی شما - بخصوص در مقطع دکتری و مقاطع بالا - به درد کجای کشور می‌خورد، کدام خلأ را در داخل کشور پر می‌کند.

نوآوری ملاک ارزیابی باشد

بنابراین یک مسابقه جدی بزرگ در نوآوری - یک مسابقه به معنای حقیقی کلمه، چه در علوم، چه در فناوری - باید واقعاً به وجود بیاید. در این پایان‌نامه‌ها - بخصوص مقطع دکتری - یکی از چیزهایی که به طور قطع باید مورد توجه باشد، نکته نوآوری است؛ نشان داده بشود که نوآوری در اینجا کجا است؛ و این ملاک ارزیابی باشد، ملاک امتیازدهی بشود. بنیاد ملی نخبگان باید با جدیت کار کند، محیط نشاط علمی فراهم بشود؛ اگر این شد، متخصص ایرانی ساکن خارج هم شوق پیدا میکند بیاید؛ جوان با استعداد ایرانی هم شوق پیدا می‌کند که در خانه و کاشانه خود بماند و برای خدمت به کشورش کار بکند.

تقوا توانایی‌ها را مضاعف می‌کند

یک نکته اساسی و مهمی هم در اینجا وجود دارد و آن نکته تقوا و پرهیزگاری است. جامعه نخبگانی ما - دخترها، پسرها، جوان‌ها عموماً؛ اساتید آنها - در سایه تقوا و پرهیزگاری و پاکدامنی و توجه به خدا توانایی‌هایشان مضاعف خواهد شد، پیشرفت‌هایشان آسان خواهد شد. شماها یکی از بزرگ‌ترین امتیازاتی که دارید، صفای جوانی است؛ این چیزی است که همیشه با انسان نمی‌ماند. در دوران جوانی صفا و نورانیتی وجود دارد که جلب رحمت الهی را برای انسان آسان می‌کند؛ و اگر خدای متعال راه را برای انسان آسان کند - فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى - برای آسان شدن کار و هموار شدن کار به انسان کمک کند و مقدمه را فراهم بکند، انسان خیلی راحت‌تر به اهداف دست پیدا خواهد کرد. تقوا و پاکدامنی و ایمان و صفا و نورانیتی را که در شما هست - که زمینه معنویت است - قدر بدانید و از خدای متعال بخواهید که به شما کمک کند و به کشورتان کمک کند، ان شاء الله بتوانیم به نقطه‌های مورد آرزو برای کشور و ملتمان برسیم. بنده هم که همه شماها را همیشه ان شاء الله دعا خواهم کرد، کما اینکه تا حالا هم دعا می‌کردم.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته